

[Aksel Møller.]

Hvad vi har oplevet under denne regering, har hidindtil været hindring på hindring frem mod disse mål. Vi har nu set, hvad regeringen vil, og at den altså stort set vil fortsætte som hidtil. Derfor har vi ingen tillid til, at det høje ministerium, der bærer navnet Hedtoft, evner at lede landet, og vi vil ikke medvirke til at sende befolkningens gode penge efter de dårlige. Hvis vi gav regeringen, hvad den ønsker af os i dag, ville vi om kort tid være nødt til igen at pålægge befolkningen nye byrder. Derfor må vore vilkår være, at regeringspolitikken lægges om. Vi ved efter det, der er sagt i dag, at det ikke vil kunne ske med den nuværende regering.

Hvad havde i det hele taget — når regeringen var nået til den opfattelse, som den må være nået til for nogle måneder siden: at det lovinitiativ, som i dag er taget, var en nødvendighed — været naturliggere, end om den højtærede statsminister i den situation havde taget initiativet til nærmere forbindelse med oppositionen? Hvad havde været naturliggere, end om den højtærede statsminister på baggrund af de senere tiders udenrigspolitiske begivenheder havde rejst spørgsmålet om dannelsen af en samlingsregering? Det ville dog være en ganske rimelig tanke, om oppositionen havde haft lejlighed til at medvirke ved de nødvendige lovforslags udarbejdelse og medvirke ved administrationen af de tunge opgaver, som den nuværende situation pålægger det danske samfund. Men et sådant initiativ er udeblevet. Naturligvis ville en samlingsregering aldrig have stillet det høje ting overfor sådanne forslag, som her foreligger. Jeg tror, at man i vide krese landet over vil være enig i, at den situation, som en mindretalsregering, der formentlig kun repræsenterer godt og vel en trediedel af vælgerne, i dag har stillet rigsdagen overfor, understreger dens mangel på samarbejdsvilje.

Jeg skal ikke beklage mig over den fremgangsmåde, som er fulgt ved disse lovforslags fremsættelse. Jeg skal ikke beklage mig over, at det høje tings partier kun har haft timer, hvor den høje regering og dens venner har haft måneder til disposition, til overvejelse af de forslag, som er fremsat, men det forekommer mig, at begivenhederne her i dag understreger, hvor dårligt det parlamentariske beredskab, Danmark i øjeblikket har, er stillet.

Der er da for mig at se mere og mere begrundelse for, at vælgerne i Danmark får lejlighed til at afgøre, om det skal være

de retningslinier, den nuværende regering har fulgt, og som vi har opponeret imod, og som i dag fører til tilbageskridt, til tilbagedriften til en strengere socialistisk og planøkonomisk politik end tidligere — om det skal være den politik, der har ført til de resultater, som er blevet præsenteret det høje ting i dag, der skal være herskende også i fremtiden, eller om det ikke er på tide at vende.

Bertel Dahlgaard: Når man sidder og hører på den diskussion, der her er indledet, får man uvilkårligt en følelse af, at der er noget anstrengt over den. Det er, som om man med vold og magt vil føre forhandlingerne ind i et storpolitisk plan, men det forekommer mig, at man kun har formået at gå ind i et partipolitisk opgør. Derfor bliver diskussionen anstrengt. Alle herinde har jo nemlig inderst inde en følelse af, at det slet ikke er det, befolkningen ønsker at høre herindefra, fordi tiden slet ikke er egnet til et sådant opgør. Det føles altfor småt i forhold til den utryghed — for ikke at sige frygt —, som den alvorligt tænkende dansker nærer i disse dage.

Det er heller ikke valgkampens strid og kiv, befolkningen anråber regering og rigsdag om. Men det synes, som om partierne ikke har styrke til at arbejde sig frem til mere frugtbare parlamentariske former. Kan man ikke det, og kan man ikke, under indtrykket af Alvorens i forholdet udadtil, midlertidigt oparbejde en vis fordragelighed partierne imellem — ja, da bliver der vel ingen anden vej end valg og da jo før jo hellere, selvom det er umuligt at finde en fornuftig begrundelse derfor, simpelthen fordi valget ikke løser de problemer, det her drejer sig om.

Jeg har altså ikke den tro, at folketinget vinder i befolkningens omdømme ved at kaste arbejdet fra sig.

Under disse forhold finder jeg kun anledning til at fatte mig meget kort. Baggrunden for den økonomiske situation her i landet er jo let overskuelig. I fjor ved denne tid var landets stilling overordentlig gunstig, genopbygningen skred rask fremad. I løbet af året 1949 var der afbetalt betragteligt på vor valutagæld. Vendepunktet i denne udvikling kom den 18. september, da den engelske devaluering fandt sted. Prisstigninger kom som følge deraf, prisstigninger, som ingen kunne hindre herhjemme, og vore eksportpriser var foreløbig bundet. Det betød en prisklemme, der, skal vi sige, ialt vel udgjorde et minus på 500 mill. kr. på vor årlige omsætning. Liberaliseringen,